

NY TRANSMISSIONSNÄTSLEDNING MELLAN MESSAURE I SVERIGE OCH KEMINMAA I FINLAND

Ett gemensamt europeiskt intresse

Vårt samhälle är beroende av el. Svenska kraftnät skapar förutsättningar för att Sverige ska ha en säker, miljöanpassad och kostnadseffektiv elförsörjning – i dag och i framtiden. Det gör vi på kort sikt genom att övervaka elsystemet dygnet runt och på lång sikt genom att bygga nya kraftledningar för att möta morgondagens elbehov.

Det kan ta upp till tio år att planera och bygga en ny elförbindelse. Processen består av omfattande utredningsarbete, myndighetsdialog, samråd, tillståndshandläggning och byggarbete. Den grundliga planeringen säkerställer att vi väljer den mest lämpliga tekniken och sträckningen.

Svenska kraftnät och Fingrid i samarbete

Svenska kraftnät och den finska transmissionsnätoperatören Fingrid planerar att bygga en 400 kV växelströmsledning mellan transmissionsnätsstation Messaure i Sverige och transmissionsnätsstation Keminmaa i Finland.

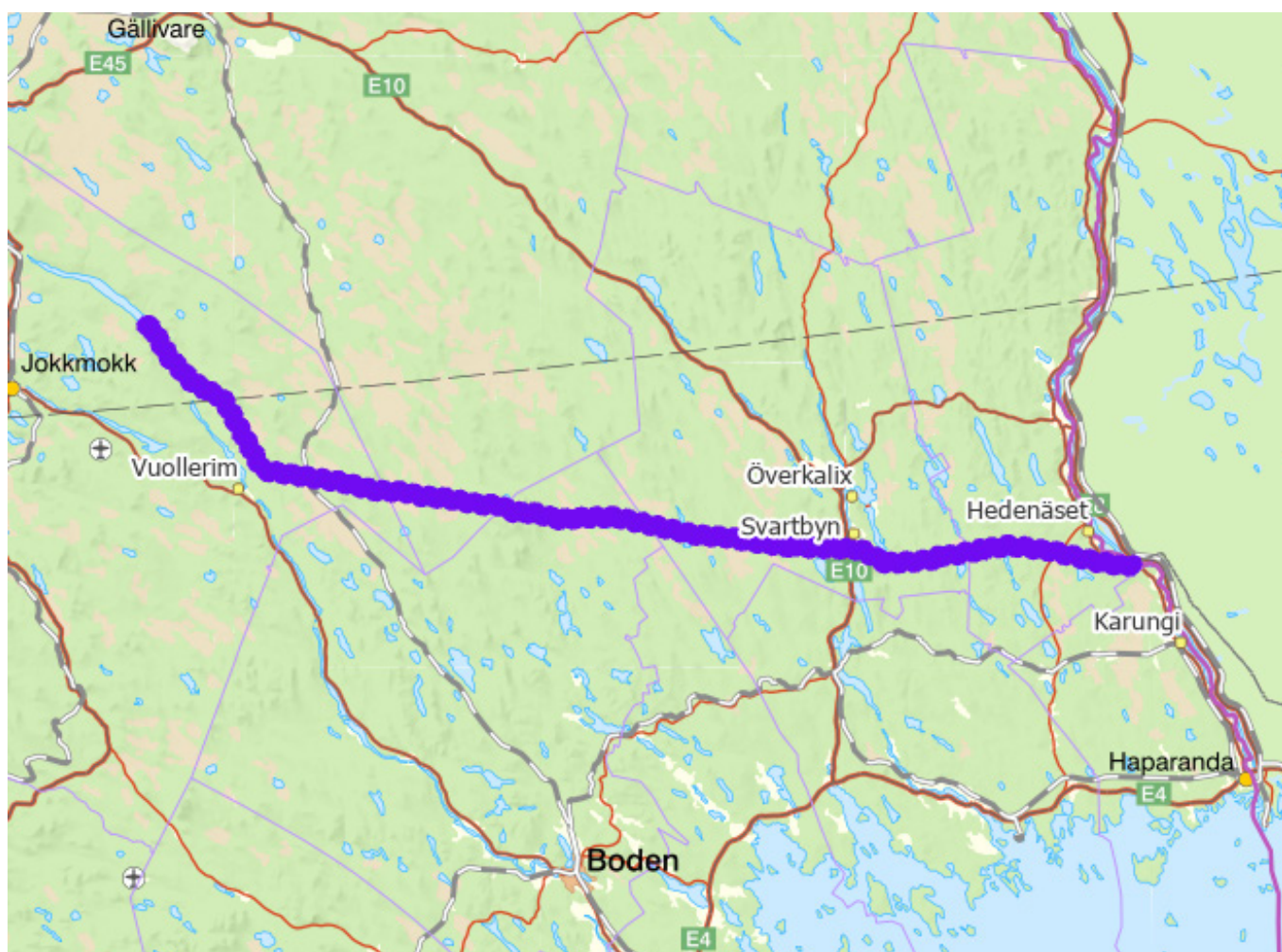
Projektgrupperna i de båda länderna har ett nära samarbete. Svenska kraftnät ansvarar för den 18 mil långa delen av kraftledningen som planeras att byggas i Sverige: från transmissionsnätstationen Messaure till en överlämningspunkt vid finska gränsen vid Risudden och Torne älv, se Figur 1. Från finska gränsen fortsätter Fingrid att bygga kraftledningen till transmissionsnätsstation Keminmaa, som är belägen cirka 50 kilometer in i landet från den finska gränsen.

Projekt av gemensamt intresse

Den nya kraftledningen har utsetts av EU-kommissionen som ett projekt av gemensamt europeiskt intresse, Project of Common Interest, PCI. Det innebär att projektets genomförande har en särskilt viktig funktion för den gemensamma europeiska elmarknaden och för att nå EU:s energimål om en prisvärd, säker och hållbar elförsörjning.

En viktig fråga för EU:s medlemsländer är att öka leveranssäkerheten och försörjningstryggheten för el och gas inom EU.

Projektet är medfinansierat av Europeiska unionens fond för ett sammanlänkat Europa.

Figur 1. Förslag på sträckning för ny kraftledning mellan transmissionsnätsstation Messaure och finska gränsen vid Risudden och Torne älv.

Projektets syften

I norra Sverige finns idag två 400 kV växelströmsledningar till Finland. Under det senaste decenniet har det funnits önskemål från finsk sida om att bygga en tredje sådan förbindelse. En ny kraftledning medför att elförsörjningen kan jämnas ut mellan Sverige och Finland när över- eller underskott på el råder i respektive land.

Dessutom leder den planerade kraftledningen mellan Sverige och Finland stor nytta för hela den nordiska elmarknaden. Den ökar försörjningssäkerheten i Finland och integrerar landet ytterligare i det nordiska elsystemet. En ytterligare drivkraft för investeringen är möjligheten till minskad klimatpåverkan från fossil elproduktion.

Vinster med projektet

- > Ökad försörjningssäkerhet och minskad risk för effektbrist.
- > Finland integreras bättre i det nordiska kraftsystemet.
- > Minskad klimatpåverkan från fossil elproduktion.

Foto: Jakobi Sustainability AB.

Projektets preliminära tidplan

2018 Myndighetsdialog.

2020 Samråd om utbyggnadsförslag.

2021 Ansökan om tillstånd till Energimarknadsinspektionen.

2023 Beslut om tillstånd från regeringen.

2024 Planerad byggstart.

2025 Planerad drifttagning.

Kort om processen

När vi planerar nya elförbindelser behöver vi få tillstånd (koncession) från Energimarknadsinspektionen innan vi kan börja bygga. Vi kan även behöva andra tillstånd från Lantmäteriet, länsstyrelsen, kommunen och andra myndigheter. Rätten att bygga en kraftledning utfärdas av Energimarknadsinspektionen. Tillstånd till kraftledningar som vi planerar till utlandet beslutas av regeringen, efter att Energimarknadsinspektionen gjort en bedömning. Vi skriver avtal med fastighetsägare som berörs för att vi ska vara överens om villkoren för den nya kraftledningen.

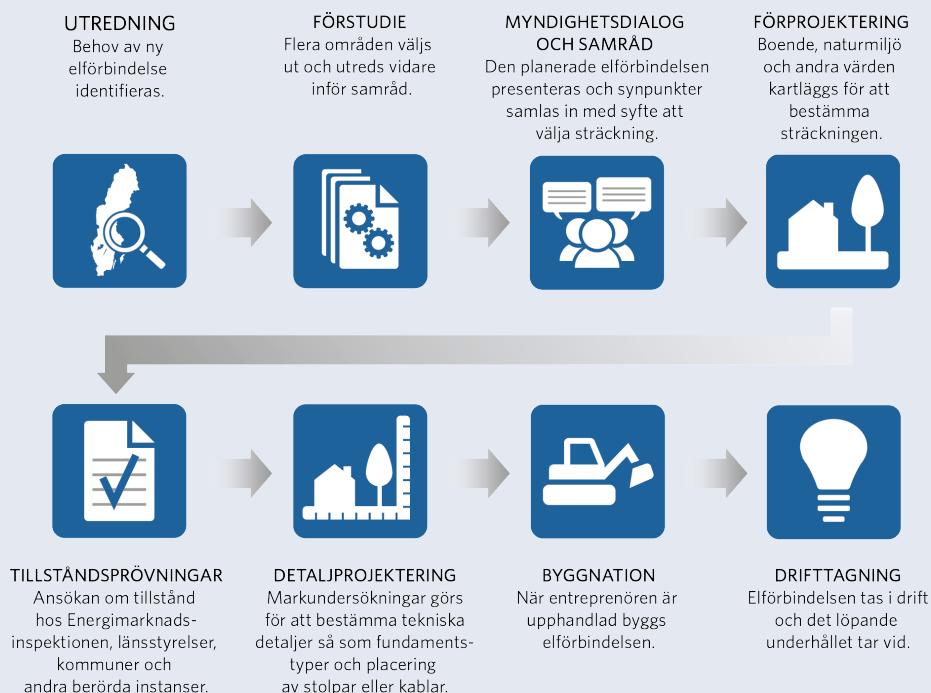
Byggtiden varierar beroende på kraftledningens längd och utformning. Vanligtvis tar det ungefär 2 till 3 år att bygga en ny kraftledning.

Att bygga en ny elförbindelse - steg för steg

PROCESSEN FÖR ATT BYGGA EN NY ELFÖRBINDELSE

Arbetet med att bygga en ny elförbindelse tar många år. Här visas några av de huvudmoment som ingår i processen.

Om den planerade ledningen

I Sverige planeras den nya kraftledningen i stor utsträckning följa den befintliga transmissionsnätsledningen som idag sträcker sig från transmissionsnätsstation Messaure i Jokkmokks kommun till Risudden i Övertorneå kommun. Den nya kraftledningen kommer bli cirka 18 mil lång och beröra kommunerna Jokkmokk, Gällivare, Boden, Övertorneå och Övertorneå.

Landskapet längs sträckningen för den planerade kraftledningen ligger inom ett glest bebyggt område som till stor del består av skogsmark, olika typer av vattendrag och fuktiga områden. Höjdskillnaderna är bitvis stora och det finns flera stora älvar inom området. Det förekommer områden med mycket höga naturvärden, bland annat i skogs- och myrområden som är relativt lite påverkade av människan.

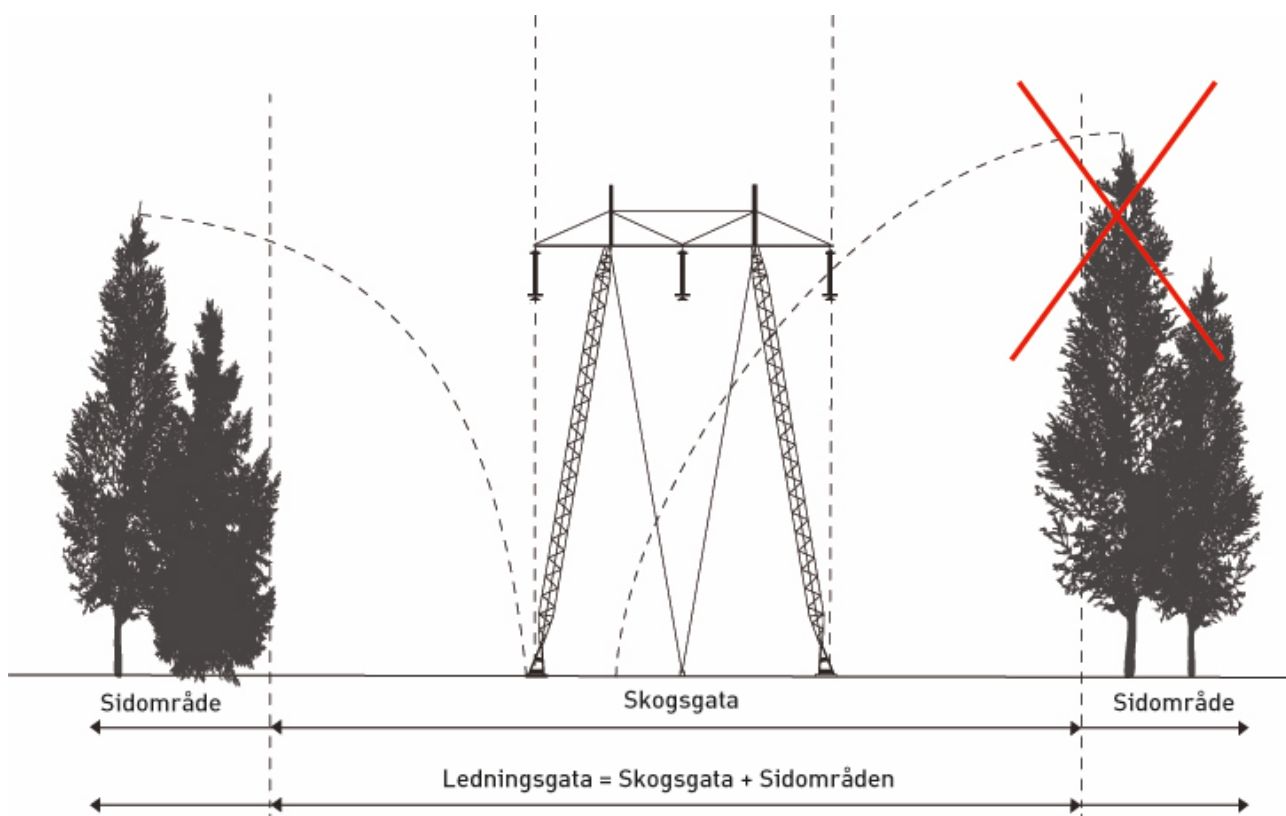
Kraftledningens utformning

Den nya kraftledningen planeras i huvudsak att utformas som en luftledning med portalstolpar i stål, se Figur 2. I punkter där luftledningen byter riktning används så kallade vinkelstolpar. I undantagsfall, där utrymmet för kraftledningen är begränsat, kan smalare, men högre stolpar användas.

Höjden på stolparna blir i regel cirka 30 meter från mark till topp men kommer vid korsningarna av de stora älvarna bli betydligt högre. Stolparnas höjd beror i huvudsak på terrängens höjdskillnader samt spannlängden (avståndet mellan två stolpar). Avståndet mellan stolparna blir strax över 300 meter men på vissa sträckor och korsningar av vattendrag kan avståndet bli uppemot 1000 meter.

Ledningsgata kallas den yta en luftledning tar i anspråk. Det innefattar den skogsgata under och kring en kraftledning som avverkas och regelbundet röjs samt sidområden där kantträd som riskerar att falla på linorna avverkas, se Figur 2. Bredden på den planerade kraftledningens ledningsgata beräknas i regel uppgå till cirka 40 meter men kan variera beroende på vilken stolptyp som används.

Då stora delar av ledningssträckan planeras att byggas parallellt med den befintliga kraftledningen finns en viss överlappning mellan skogsgatorna. Den totala bredden blir därför något mindre än summan av vad två enskilt byggda ledningar skulle ha. Här förväntas den totala ledningsgatans bredd, för den nya och den befintliga gatan tillsammans, uppgå till mellan 80 och 90 meter.

Figur 2. Principskiss över en ledningsgata med portalstolpe i skogsmark.

Förväntad miljöpåverkan

En 18 mil lång kraftledning kommer passera flera olika typer av intressen och natur- och kulturvärden som är svåra att undvika och som kräver hänsyn. En ny kraftledning innebär bland annat att skog kommer avverkas när ledningsgatan dras fram genom skogsmarker. Det ger främst påverkan på naturmiljön och skogsnäringen men i viss mån även på landskapsbilden och friluftslivet. Mark kommer även behöva tas i anspråk på fastigheter som ägs av privatpersoner, företag, kommuner eller andra organisationer. Främst är det totalförsvarets intresseområden, rennärings- och korsningarna av de stora älvarna som påverkar den nya kraftledningens planerade sträckning.

Kraftledningar ger upphov till elektriska och magnetiska fält. För mer information se faktarutan nedan om elektriska och magnetiska fält.

Under tiden då kraftledningen byggs kommer tillfälliga störningar att uppstå. Miljöpåverkan vid byggnation är främst kopplad till lokala störningar genom fysiskt intrång, buller, material- och maskintransporter samt luftföroreningar. Tillfälliga fysiska intrång görs exempelvis vid uppställningsplatser för maskiner och material. Avverkning och röjning kan också resultera i tillfälliga hinder för framkomligheten längs stigar och leder innan avverkningsrester tas bort.

Elektriska och magnetiska fält

Elektriska och magnetiska fält är ett oundvikligt resultat av att el produceras, transporteras och förbrukas. Kring en luftledning för växelström finns både ett elektriskt och ett magnetiskt fält. Det är spänningen mellan faslinorna och marken som ger upphov till det elektriska fältet, medan strömmen ger upphov till det magnetiska fältet. Både det elektriska och det magnetiska fältet avtar med avståndet till luftledningen.

Elektriska fält mäts i kilovolt per meter (kV/m). Fältet i marknivå är starkast där luftledningen hänger som lägst. Det elektriska fältet avtar kraftigt med avståndet till luftledningen. Vegetation, byggnader och jordade metalliska föremål skärmar av fältet från luftledningar vilket innebär att endast låga elektriska fält uppstår inomhus även om huset står nära en luftledning.

Magnetiska fält mäts i mikrottesla (μT). Fälten alstras av strömmen i luftledningen och varierar med storleken på strömmen. Även hur luftledningarna hänger i förhållande till varandra och spänningsnivån påverkar det magnetiska fältets styrka. Det magnetiska fältet avtar normalt med kvadraten på avståndet från ledningen. Väggar eller tak avskärmar inte det magnetiska fältet.

Svenska kraftnät följer vad de myndigheter som är ansvariga för hälsofrågor relaterat till magnetiska fält rekommenderar. De myndigheter som följer forskningen och utvecklingen när det gäller elektriska och magnetiska fält är Boverket, Folkhälso-myndigheten, Elsäkerhetsverket, Arbetsmiljöverket och Strålsäkerhetsmyndigheten. Svenska kraftnät har formulerat en magnetfältspolicy som tillämpas i ledningsprojekt:

”Vid planering av nya ledningar ska vi se till att de magnetiska fälten normalt inte överstiger 0,4 mikrottesla (μT) där människor varaktigt vistas. Åtgärder ska genomföras där människor varaktigt exponeras för magnetiska fält som avviker väsentligt från det normala. En förutsättning är att kostnaderna och konsekvenserna i övrigt är rimliga.”

I myndigheternas gemensamma broschyr ”Magnetfält och hälsorisker” som kan hämtas på www.stralsakerhetsmyndigheten.se finns mer information.

Den planerade kraftledningen bedöms påverka följande intresseområden:

- > Totalförsvarets intresseområden
- > Boendemiljö
- > Landskapsbild
- > Naturmiljö
- > Kulturmiljö
- > Rennäringens intressen
- > Rekreation och friluftsliv
- > Naturresurser

Totalförsvarets intresseområden: Den nya kraftledningen planeras att byggas inom ett stoppområde för höga objekt och inom området med särskilt behov av hinderfrihet kring Lombens skjutfält. Den främsta påverkan bedöms vara att kraftledningens stolpar och linor kan komma att försämrade hinderfriheten.

Boendemiljö: Området inom och nära den planerade ledningsträckningen är glest befolkat. Påverkan kan bestå av synintryck, intrång på tomtmark och förhöjda magnetiska fält.

Landskapsbild: Den nya kraftledningen kommer att synas i landskapet. Särskilt stort blir synintrycket där siktlinjerna är långa och landskapsrummen stora. Kraftledningen kommer att synas på långt håll från utsiktspunkter på bergen där den sticker upp över trädtopparna. Om kraftledningen går över bergstopparna kommer den att synas på mycket långt avstånd. I slutet skogslandskap kommer kraftledningen synas mindre. Olika miljöer är olika känsliga för det visuella intryck kraftledningen ger upphov till, det vill säga hur mycket den syns och hur den påverkar synintrycket i omgivningen.

Längs den planerade ledningssträckningen finns många platser med unika visuella värden i form av sammanhållen karaktär, landmärken och visuella stråk som är välbesökta av allmänheten. Parallella kraftledningar kan uppfattas som dominerande men då den ena är befintlig blir förändringen liten till skillnad från om den nya kraftledningen skulle placeras i helt ny terräng.

Naturmiljö: De naturmiljöer som den nya kraftledningen planeras byggas inom eller nära är främst skogsmiljöer, vattendrag och fuktiga områden så som sumpskogar, våtmarker samt myrmarker. En del av dessa områden hyser höga naturvärden. Den nya kraftledningen kommer vid flera platser korsa över områden som tillhör de två Natura 2000-områdena Råneälven samt Torne och Kalix älvsystem. Områdena är knutna till älvarnas avrinningsområden och sträcker sig över ett mycket stort område, därmed kan de inte undvikas.

I skogsmark kommer skog att avverkas längs ledningsgatan. Det leder till att sammanhängande skog fragmenteras (delas) och nya öppna ytor och skogsbryn skapas. Det kan leda till att arter som inte trivs i öppen mark eller i brynzoner försvinner eller inte kan sprida sig mellan de nu separata skogsområdena. På lång sikt kan det leda till minskning av lokala artpopulationer. Ett annat exempel på påverkan är när skuggande vegetation tas bort vid strandzoner förändras miljön i vattnet och avrinningen från land ökar vilket kan leda till påverkan för livet i vattendraget. Konsekvenserna kan variera beroende på naturmiljöns känslighet, vilket intrång det blir och möjligheter till åtgärder.

Kulturmiljö: Kulturmiljön i området bedöms i stort ha ett högt värde. Den nya kraftledningen kommer beröra riksintressen för kulturmiljö och kulturmiljöer inom Norrbottens kulturmiljö-

program. Kraftledningens påverkan på kulturmiljöer bedöms främst bestå av förändrade upplevelsevärden. Den största ändringen uppstår i form av förändrad upplevelsemiljö och synintryck i skogsområden för fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar inom eller i direkt anslutning till ledningsgatan. Förändringen sker när skog avverkas.

Ingen kulturhistorisk värdekärna bedöms skadas och de upplevelsevärden och pedagogiska värden som finns i området bibehålls i stor utsträckning.

Rennäringen: Den nya kraftledningen berör flera riksintresseområden för rennäringen. Dessa sammanfaller med flera kärnområden och korsar flera flyttleder. Även större sammanhängande trivsalland och rastbeten berörs. Skyddsåtgärder planeras i samråd med berörda samebyar.

Friluftsliv: Föreslagen ledningsträckning kommer beröra riksintressen för friluftsliv som är lokaliserade vid de stora älvarna. Fiskeintresset är framför allt knutet till älvarna. Jakt- och vildmarksintresset är främst knutet till skogslandskapet. Upplevelsevärdet i naturen kan påverkas av att kraftledningen försämrar synintrycket. Skogsgatan kan däremot öka tillgängligheten för vandring, jakt och fiske till platser som annars är svåra att nå.

Naturresurser: Den nya kraftledningen planeras till stor del byggas på skogsmark. Längs kraftledningsgatan kommer skogen avverkas för att ge plats åt kraftledningen och för att säkerställa att träd inte ska kunna ramla på kraftledningens linor när den är i drift. Älvarna och dess biflöden har betydelse för yrkesfisket. Längs föreslagen ledningssträckning finns också planerade områden för vindkraft samt en bergtäkt.

Hänsyn och skyddsåtgärder

För att påverkan ska bli så liten som möjligt för de olika intressen som den planerade kraftledningen kommer beröra planeras projektet noga och i flera steg.

Läs mer om denna process under rubriken Alternativ.

I det tidiga planeringsskedet tas det främst hänsyn till intressen som berör stora geografiska områden som exempelvis totalförsvarets intresseområden, rennäringen, större samhällen och stora natur- eller kulturmiljöer med höga värden. I möjligaste mån placeras nya kraftledningar utanför dessa områden.

Enskilda bostäder samt mindre natur- och kulturmiljöer visas hänsyn vid den mer detaljerade planeringen av kraftledningens lokalisering. Specifika skyddsåtgärder i samband med utformning, drift och anläggningsarbete för att minska risken för påverkan tas fram. Här kan du läsa om ett antal av de viktigaste åtgärderna som planeras.

Generella skyddsåtgärder

En generell skyddsåtgärd som är viktig för flera värden och intressen är att den nya kraftledningen, så långt det är möjligt, planeras byggas parallellt med en befintlig transmissionsledning. Det gör att det visuella och fysiska intrånget blir mindre påtagligt än om kraftledningen byggs i helt obruten terräng. Det ger i sin tur en lägre påverkan på värden som landskapsbild, natur- och

kulturmiljö, friluftsliv och i viss mån även naturresurser då en mindre andel mark tas i anspråk. För totalförsvarets intresseområden är detta också att föredra då den planerade och den befintliga kraftledningen blir ett gemensamt samlat hinder istället för två separata.

Skyddsåtgärder för boendemiljöer

För den planerade kraftledningen görs generella beräkningar av det magnetiska fältet. Utifrån dessa beräkningar bestäms ett skyddsavstånd till bostäder. Ledningsträckningen lokaliseras i möjligast mån utanför skyddsavståndet. När skyddsavståndet inte kan hållas måste skyddsåtgärder vidtas om de detaljerade beräkningarna vid den berörda bostaden visar att det magnetiska fältet kommer bli förhöjt. Eventuella åtgärder för att sänka det magnetiska fältet vid enskilda bostäder utreds i detaljprojekteringen.

Foto: A. Olsson och O. Johansson.

Skyddsåtgärder för naturmiljön

I samband med planeringen av ledningens placering genomförs en naturvärdesinventering för att lokalisera och dokumentera berörda naturvärden. Även inventeringar inriktade på särskilt känsliga arter så som rovfåglar och hotade insekter och kärlväxter utförs. Vid områden med mycket höga naturvärden placeras kraftledningen utanför dessa så långt det är möjligt utan att ytterligare naturvärden eller andra värdefulla intressen skadas i en större omfattning.

Följande skyddsåtgärder planeras i samband med utformning, drift och anläggningsarbetet för att minska risken för påverkan på naturmiljön:

- > Skyddsvärda träd och buskar sparas så långt det är möjligt.
- > Kraftledningens stolpar placeras så att vattendrag kan rinna mellan dem med god marginal. Arbete inom strandzoner och röjning av vegetation i anslutning till vattendrag undviks så långt det är möjligt.
- > Placering av kraftledningens stolpar i myrar och myrkanter undviks så långt det är möjligt.
- > I områden där det bedöms att särskilt skyddsvärda fåglar kan vara utsatta för hög risk att kollidera med kraftledningen kommer möjligheten att montera fågelavvisare att utvärderas.
- > Inför anlägglägningsarbetet kommer en plan tas fram för nödvändiga åtgärder för att skydda miljön. Exempel på åtgärder som kan vidtas under anläggningsarbetet är att:
 - » undvika arbeten vid känsliga tidpunkter för häckande fåglar,
 - » vissa typer av arbeten och transporter genomförs på vintern då marken är betydligt mindre känslig för körsador,
 - » arbeten i närheten av vatten sker med försiktighet för att undvika körsador samt att skyddsåtgärder vidtas för att minimera spridning av grumligt vatten.

Skyddsåtgärder för kulturmiljön

En kulturmiljöutredning genomförs för att lokalisera och dokumentera kulturmiljöer. Intrång i enskilda fornlämningar och andra kulturmiljölämningar undviks i möjligaste mån när kraftledningen placeras.

Följande skyddsåtgärder planeras i samband med utformning, drift och anläggningsarbetet för att minska risken för påverkan på kulturmiljön:

- > Placering av kraftledningens stolpar görs med hänsyn så att intrång i enskilda kulturlämningar undviks.
- > Framtida underhåll av kraftledningen och ledningsgatan genomförs med hänsyn till kulturlämningar.
- > Samråd med länsstyrelsen sker för att bestämma skyddsområden för enskilda lämningar inom arbetsområdet i samband med anläggandet av kraftledningen.
- > Fornlämningar och övriga kulturhistoriska lämningar kan skyddas från skador under anläggningsarbetet genom att grindar eller stängsel sätts upp. Fornlämningsområden och skyddsområden kommer att märkas ut tydligt i fält så att dessa områden inte används för körning eller upplag.
- > Om fornlämningar som inte varit kända sedan tidigare påträffas i samband med arbetet med kraftledningen kommer arbetet stoppas och en anmälan göras till länsstyrelsen.

Foto: Jakobi Sustainability AB.

Foto: Jakobi Sustainability AB.

Gränsöverskridande miljöpåverkan

Den miljöpåverkan som kan uppstå över gränsen mellan Sverige och Finland, både under byggtiden och när kraftledningen är i drift har studerats översiktligt.

Den planerade kraftledningen kommer att synas både på den svenska och den finska sidan av Torne älv. Det kommer påverka boendemiljöer i närheten av den planerade ledningssträckningen och upplevelsen av kulturmiljön, friluftslivet samt naturmiljön.

Nedan finns ett foto av den befintliga transmissionsnätledningen som den nya kraftledningen planeras byggas parallellt med vid dess korsning över Torne älv. Bilden under är ett fotomontage av hur det kan se ut om den nya kraftledningen byggs här.

Figur 3. Övre bilden : Vy av den befintliga kraftledningen där den korsar Torne älv. Undre bilden: Fotomontage av hur det kan se ut om den nya kraftledningen korsar Torne älv parallellt med befintlig kraftledning. Fotot är taget från den finska sidan. Foto: Fingrid Oyj 2019.

Alternativ

För att säkerställa att den nya kraftledningen byggs med den mest lämpliga tekniken och i den mest lämpliga sträckningen görs en omfattande lokaliseringstudning. Utredningen sker i flera steg och omfattar diverse inventeringar, utredningar, fältbesök, dialoger och samråd. Inom projektgruppen finns bland annat specialister inom natur- och kulturmiljö samt rennäring, tekniker och projektörer.

Framkomlighetsstudie

Först görs en framkomlighetsstudie för att identifiera potentiella utredningskorridorer, bredare områden inom vilka den nya förbindelsen kan placeras.

I det tidiga planeringsskedet utreddes två alternativa stationslägen för anslutningen av kraftledningen i Sverige. De nätanalyser som gjordes visade att transmissionsnätsstation Messaure var den mest fördelaktiga nätlösningen. Det andra alternativet skulle bland annat innebära att en mindre exportkapacitet skulle kunna utnyttjas och en större påverkan på bebyggelse.

Sju gränskorsningspunkter längs Torne älv identifierades och utreddes av både Svenska kraftnät och Fingrid, se Figur 4. Även utredningskorridorer kopplade till samtliga gränskorsningspunkter identifierades och utreddes. Korridorerna gjordes i detta skede cirka 1 kilometer breda för att det skulle vara möjligt att undvika mindre områden med höga värden (främst bostäder, natur- och kulturvärden) i senare skeden. Valet av gränskorsningspunkt gjordes i samarbete mellan Svenska Kraftnät och Fingrid. Det avgörande vid bedömningen av de utredda gränskorsningspunkterna var att hitta en eller flera korsningspunkter som sammantaget var mest lämpliga, sett ur så väl svensk som finsk synvinkel. Punkt D valdes.

Figur 4. Utredda korsningspunkter av Torne älv. Punkt D valdes.

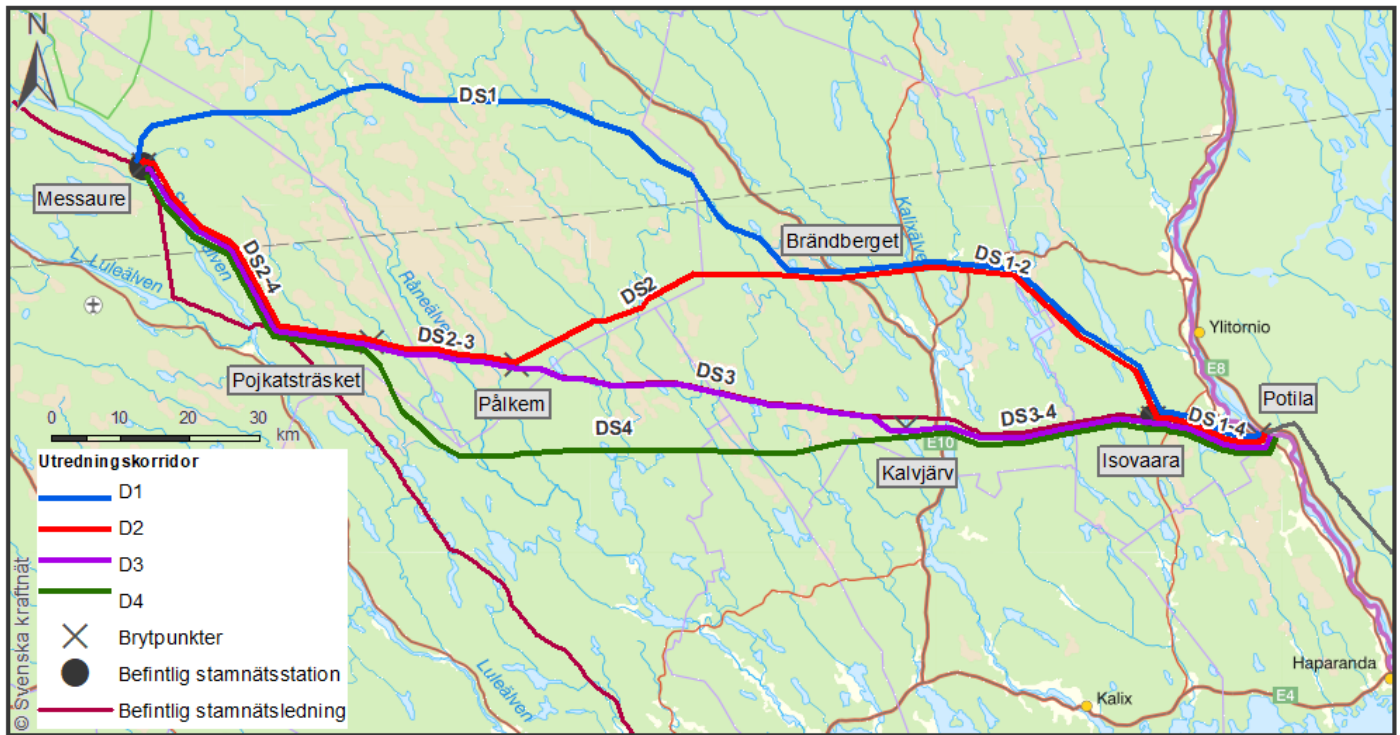
Myndighetsdialog

Därefter görs utredningar och kartläggningar av värden som boendemiljöer, natur- och kulturvärden, byggbarhet och samhällsekonomiska värden som är avgörande för förbindelsens placering. I detta skede för Svenska kraftnät dialog med berörda kommuner och länsstyrelser samt andra aktörer som kan ha avgörande intressen.

Inom ramen för myndighetsdialogen beskrivs flera identifierade potentiella utredningskorridorer. Syftet med myndighetsdialogen är att i ett tidigt skede informera om planerna på en ny kraftledning och få information. Genom myndighetsdialogen ges bra förutsättningar för att senare kunna presentera ett väl genomarbetat sträckningsförslag vid samrådet med markägare och andra berörda.

Myndighetsdialogen genomfördes under hösten 2018. I det här projektet inkluderades även Försvarsmarken och berörda samebyar i myndighetsdialogen. Myndighetsdialogen omfattade fyra utredningskorridorer mellan transmissionsnätsstation Messaure i Jokkmokks kommun och korsningspunkten över Torne älv, vid Risudden i Övertorneå kommun, se Figur 5. Utredningskorridorerna var 400 meter breda med undantag för områden som kan kräva extra hänsyn.

Myndighetsdialogen mynnade ut i en korridor som utsetts till huvudalternativ. Beslutet grundades på att denna korridor bedömdes som den mest lämpliga eftersom den förväntas ge minst påverkan på omgivningen och dess olika intressen och värden.

Figur 5. Utredningskorridorer från myndighetsdialogen.

Samråd

Samrådet inför koncessionsansökan (ansökan om tillstånd) innefattar verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning.

Syftet med samrådet är att informera berörda samt inhämta ytterligare kunskapsunderlag och synpunkter från samtliga samrådsparter. Resultatet från samrådet, tillsammans med annat tillkommande kunskapsunderlag, kommer att användas för att besluta vilken lokalisering och utformning som tillstånd ska sökas för. Syftet är att finna det förslag som uppnår ändamålet med verksamheten med minst intrång och olägenheter.

Samrådet omfattar samtliga utredda korridorer mellan transmissionsnätsstation Messaure i Jokkmokks kommun och korsningspunkten över Torne älv, vid Risudden i Övertorneå kommun. Huvudalternativet beskrivs närmare i det samrådsunderlag som hör till samrådet. Huvudalternativet visas i Figur 1. I samrådsunderlaget beskrivs också en föreslagen ledningssträckning inom förespråkad korridor.

Samrådet sker under perioden mars till maj 2020. Samrådsunderlaget finns tillgängligt på projektets hemsida, såväl under samrådsperioden som efteråt.

Svenska kraftnät sammanställer och bemöter inkomna yttranden samt besvarar vanliga förekommande frågor efter avslutat samråd i en samrådsredogörelse. Samrådsredogörelsen finns att ta del av på projektets hemsida från sommaren 2020.

Tillståndsprövning

Tillsammans med tidigare identifierade värden och myndighetsdialogen utgör de inkomna yttrandena beslutsunderlaget för valet av en lämplig sträckning som sammantaget ger så liten påverkan som möjligt på omgivningen. Efter det tas en miljökonsekvensbeskrivning fram som ligger till grund för kommande koncessionsansökan till Energimarknadsinspektionen och regeringen.

I miljökonsekvensbeskrivningen beskrivs och bedöms effekterna mer detaljerat än i samrådsunderlaget och fullständiga rapporter från inventeringar och andra utredningar tas med.

Utöver den koncession som ansöks om hos Energimarknadsinspektionen och regeringen kommer Svenska kraftnät ansöka om övriga tillstånd, anmälningar och dispenser enligt miljöbalkens bestämmelser samt övrig aktuell lagstiftning. Inom detta projekt kan det exempelvis bli aktuellt med ansökningar gällande tillstånd för åtgärd inom Natura 2000-områden, dispens från naturreservatsföreskrifter, dispens från strandskyddsföreskrifter, artskyddsdispenser, samråd enligt kulturmiljölagen och tillstånd enligt väglagen.

Den nationella nätutvecklingsplanen

Utvecklingen av det svenska transmissionsnätet sker utifrån fyra huvudsakliga drivkrafter – anslutningar, marknadsintegration, systemförstärkningar och reinvesteringar.

- > Anslutningar av ny elproduktion är en stor drivkraft för nya investeringar i transmissionsnätet där majoriteten i dagsläget utgörs av ny vindkraft, både land- och havsbaserad.
- > Marknadsintegration omfattar åtgärder för att öka eller bibehålla elhandelskapaciteten mellan de svenska elområdena och mellan Sverige och grannländerna. Kraftledningen mellan transmissionsnätsstation Messaure och transmissionsnätsstation Keminmaa är ett av två större marknadsintegrationsprojekt som i nuläget befinner sig i förberedelsefas och syftar till att öka elhandelskapaciteten mot grannländer.
- > Systemförstärkningar syftar till att öka kapaciteten inom ett elområde där det huvudsakliga behovet i dagsläget är stora förbrukningsökningar i storstadsregionerna.
- > Nätutvecklingen drivs också av behovet av reinvesteringar. De äldsta delarna av det svenska transmissionsnätet når sin tekniska livslängd under kommande decennier och kommer därför att behöva förnyas eller på annat sätt ersättas.

Mer detaljerad information om utvecklingsplanerna för det svenska transmissionsnätet inklusive en beskrivning av konkreta projekt finns sammanställd i Systemutvecklingsplan 2020-2029 som finns tillgänglig på Svenska kraftnäts hemsida: <https://www.svk.se/systemutvecklingsplan>

Foto: M. Johansson.

Vill du veta mer?

För mer information om projekt av gemensamt intresse, se EU:s hemsida (på engelska):

<https://ec.europa.eu/energy/en/topics/infrastructure/projects-common-interest>

Du kan även läsa mer på Energimarknadsinspektionens hemsida:

<https://ei.se/sv/ei-s-verksamhet/Ei-internationellt/Eis-arbete-inom-Europa/pci-energiinfrastrukturprojekt-av-gemensamt-europeiskt-intresse/>

Energimarknadsinspektionen har tagit fram en handbok för hanteringen av projekt av gemensamt intresse, den kan du läsa här:

<https://ei.se/sv/Publikationer/Rapporter-och-PM/rapporter-2014/handbok-for-projekt-av-gemensamt-intresse-ei-r-2014-12/>

Frågor och kontakt

Du är alltid välkommen att kontakta oss på Svenska kraftnät om du har frågor eller funderingar.

Kontaktuppgifter finns på projektets webbplats på www.svk.se/messaure-keminmaa.

Du kan också ringa vår växel på 010-475 80 00 eller skicka e-post till registrator@svk.se.

Foton, illustrationer och kartor har tagits fram av Svenska kraftnät om inte annat anges.

Omslagsfoto

Henrik Schauman

Medfinansierat av Europeiska unionens fond för ett sammanlänkat Europa

För innehållet i denna broschyr ansvarar Svenska kraftnät och speglar nödvändigtvis inte den Europeiska Unionens åsikter.

The contents of this publication are the sole responsibility of Svenska kraftnät and do not necessarily reflect the opinion of the European Union.

Svenska kraftnät är ett statligt affärsverk med uppgift att förvalta Sveriges transmissionsnät för el, som omfattar ledningar för 400 kV och 220 kV med stationer och utlandsförbindelser. Vi har också systemansvaret för el. Vi utvecklar transmissionsnätet och elmarknaden för att möta samhällets behov av en säker, miljövänlig och ekonomisk elförsörjning. Därmed har Svenska kraftnät också en viktig roll i klimatpolitiken.

SVENSKA KRAFTNÄT
Box 1200
172 24 Sundbyberg
Sturegatan 1

Tel 010-475 80 00
Fax 010-475 89 50

www.svk.se

 **SVENSKA
KRAFTNÄT**